

Набуває чинності з 01.03.2015 р.
Розпорядження № 8 від 27.02.2015 р.
Зміни згідно з Розпорядженнями
№№ 71 від 29.12.2015 р., 19 від 05.05.2016 р.,
60 від 28.09.2018 р.,
наказами №№ 147 від 30.04.2018 р.,
53 від 04.03.2019 р., 149 від 31.05.2019 р.
359 від 28.12.2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою ОДЕКУ
« 26 » лютого 2015 р.

**Вимоги
до виконання кваліфікаційних робіт в
Одеському державному екологічному університеті**

1. Формування тематики кваліфікаційних робіт

1.1. Тематика кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти повинна бути актуальною та відповідати сучасному стану науки і техніки.

1.2. Тематика кваліфікаційних робіт формується випусковими кафедрами (цикловими комісіями) з урахуванням пропозицій, які надійшли з підприємств. Здобувач вищої освіти може запропонувати тему кваліфікаційної роботи з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Тематика кваліфікаційних робіт студентів, які навчаються на рівні вищої освіти «магістр», повинна відповідати напрямам наукової роботи випускової кафедри (циклової комісії).

1.3. Перелік тем кваліфікаційних робіт формується на випускових кафедрах (циклових комісіях) принаймні за чотири тижні до початку практики, яка передуює написанню кваліфікаційної роботи та безпосередньо стосується виконання кваліфікаційної роботи, або, якщо така практика не передбачена графіком навчального процесу, за чотири тижні до початку виконання кваліфікаційної роботи.

Перелік тем кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти рівня «магістр» формується на випускових кафедрах (циклових комісіях) протягом перших двох тижнів першого семестру навчання цих студентів.

Теми кваліфікаційних робіт розглядаються на засіданнях груп забезпечення відповідних спеціальностей. У цих засіданнях мають брати участь гаранті відповідних освітньої програми. Засідання групи забезпечення спеціальності протоколюється. Рішення групи забезпечення спеціальності стосовно затвердження тем кваліфікаційних робіт вважається позитивним, якщо за нього проголосував, у тому числі, й гарант певної освітньої програми, після чого передається відповідній випусковій кафедрі.

1.4. Здобувачі вищої освіти мають право здійснити вибір теми кваліфікаційної роботи з переліку, запропонованого випусковою кафедрою (цикловою комісією). Цей вибір оформлюється як заява на ім'я завідувача випускової кафедри (циклової комісії) з обов'язковим зазначенням керівника кваліфікаційної роботи.

1.5. Керівниками кваліфікаційних робіт призначаються викладачі, які, як правило, мають вчене звання. Керівниками також можуть бути наукові співро-

бітники і висококваліфіковані фахівці інших установ. Якщо керівником призначено викладача, який не має вченого ступеня, то призначається консультант з викладачів кафедри, що має вчене звання.

Керівниками кваліфікаційних робіт студентів, які навчаються на рівні вищої освіти «магістр», призначаються науково-педагогічні або наукові працівники, які мають науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук).

1.6. Протягом двох тижнів після формування тематики, випускові кафедри (циклові комісії) передають інформацію щодо вибраних студентами тем та запропонованих керівників кваліфікаційних робіт до навчального відділу, який готує наказ про закріплення тем кваліфікаційних робіт принаймні за один тиждень до початку практики, яка передуює написанню кваліфікаційної роботи та безпосередньо стосується виконання кваліфікаційної роботи, або, якщо така практика не передбачена графіком навчального процесу, за один тиждень до початку виконання кваліфікаційної роботи.

2. Організація поточного контролю виконання кваліфікаційних робіт

2.1. На початок виконання кваліфікаційної роботи видається наказ про допуск студентів до виконання кваліфікаційних робіт згідно з графіком навчального процесу.

2.2. Початок виконання студентом кваліфікаційної роботи оформлюється як реєстрація у спеціальному журналі видачі:

– завдання з календарним планом виконання кваліфікаційної роботи за формою, яка є чинною в університеті, з обов'язковим визначенням строків перевірки закінченої кваліфікаційної роботи на наявність плагіату (див. п. 4.1);

– календарного графіку індивідуальних консультацій керівника кваліфікаційної роботи, який затверджений на випусковій кафедрі (цикловій комісії);

– методичних вказівок, які регламентують вимоги щодо написання та оформлення кваліфікаційних робіт.

Форма журналу є такою:

№ п/п	ПІБ студента	Група	ПІБ керівника	Дата видачі	Підпис

2.3. Поточна оцінка якості та своєчасності виконання студентом етапів кваліфікаційної роботи здійснюється керівником роботи за системою ОДЕКУ (у %) та за чотирьохбальною шкалою (Додаток А). Успішність виконання етапів календарного плану зазначається у відсотках від максимально можливої для кожного етапу. Інтегральна оцінка керівника виконання студентом завдання на кваліфікаційну роботу виставляється у календарному плані при завершенні терміну виконання кваліфікаційної роботи на підставі оцінок виконання окремих етапів календарного плану та є їх арифметичної середньою. Календарний план з

оцінками по етапах та інтегральною оцінкою виконання завдання на кваліфікаційну роботу є підставою:

- для оцінювання рубіжної атестації виконання студентом етапів кваліфікаційної роботи;
- для інтегрального оцінювання роботи студента у висновку керівника;
- для урахування як складової при оцінюванні членами екзаменаційної комісії на захисті кваліфікаційної роботи.

2.4. Випускова кафедра (циклова комісія) здійснює контроль за календарним планом виконання кваліфікаційних робіт і дотриманням графіку індивідуальних консультацій. Підсумки поточного контролю обговорюються регулярно на засіданнях кафедри (циклової комісії). Якщо рубіжна атестація виконання кваліфікаційної роботи студентом є негативною, відомості про це надаються декану відповідного факультету або гідрометеорологічного інституту.

2.5. Підставою для відсторонення студента від виконання кваліфікаційної роботи є незадовільні результати рубіжної атестації студента та невиконання наступного за нею етапу відповідно до календарного плану.

Відсторонення студента від виконання кваліфікаційної роботи здійснюється наказом по університету, проект якого подає декан, на підставі рапорту керівника кваліфікаційної роботи та витягу з протоколу засідання відповідної кафедри (циклової комісії).

2.6. Студент, який був відсторонений від виконання кваліфікаційної роботи, може бути відрахований з університету згідно з чинним законодавством.

3. Комплексна кваліфікаційна робота

3.1. Комплексна кваліфікаційна робота виконується за однією темою, але за різними аспектами дослідження. У виконанні комплексної кваліфікаційної роботи мають брати участь не менше двох студентів. Максимальна кількість студентів, які можуть виконувати комплексну кваліфікаційну роботу, визначається чинними Нормами для розрахунку і обліку навчальної роботи.

3.2. Для керування виконанням комплексної роботи призначаються керівники окремих кваліфікаційних робіт, один з яких призначається провідним керівником комплексної кваліфікаційної роботи.

Вимоги до керівників окремих кваліфікаційних робіт, що входять до складу комплексної, визначаються згідно з п. 1.5. Керівниками можуть бути викладачі однієї або декількох кафедр.

3.3. Вимоги до тематики комплексних кваліфікаційних робіт визначені у п. 1.2.

3.4. Провідний керівник комплексної кваліфікаційної роботи призначає одного зі студентів, які виконують комплексну роботу, старостою.

3.5. Для комплексної кваліфікаційної роботи складається пояснювальна записка, яка входить до кваліфікаційної роботи старости і містить:

- назву теми комплексної кваліфікаційної роботи і назви тем окремих кваліфікаційних робіт, що входять до складу комплексної;
- прізвища, ініціали, посади, наукові ступені та вчені звання провідного керівника і керівників окремих кваліфікаційних робіт;
- формулювання загальної задачі комплексної кваліфікаційної роботи і задач кожного виконавця;
- загальну характеристику методики досліджень;
- фізико-географічну характеристику об'єкту досліджень (за необхідності);
- висновки і пропозиції за всією комплексною кваліфікаційною роботою.

3.6. захист комплексної кваліфікаційної роботи, як правило, планується і проводиться протягом одного дня засідання екзаменаційної комісії, причому староста доповідає першим і викладає, зокрема, зміст пояснювальною записки.

4. Закінчення виконання кваліфікаційної роботи

4.1. Строк закінчення виконання кваліфікаційної роботи визначається розпорядженням по університету. Принаймні за 15 днів до дати захисту (див. п. 4.2), але не пізніше строку закінчення підготовки кваліфікаційної роботи, визначеної графіком навчального процесу на поточний навчальний рік, закінчена кваліфікаційна робота разом з електронною версією у форматі Rich Text Format (*.rtf), Microsoft Word (*.doc, *.docx) або Portable Document Format (*.pdf), підписана студентом, надається керівникові для перевірки та складання висновку, який є підставою для вирішення питання про допуск до захисту.

4.1.1. Під час перевірки керівник, згідно з Тимчасовим положенням про заходи щодо недопущення академічного плагіату в Одеському державному екологічному університеті, в першу чергу встановлює ознаки наявності плагіату в кваліфікаційній роботі та ступінь оригінальності електронної версії кваліфікаційної роботи із встановленням частки оригінального тексту з використанням доступного веб-сервісу перевірки із визначенням відсоткового показника оригінальності. Перевірка може здійснюватися на базі електронного репозитарію університету у разі наявності в ньому достатньої для здійснення репрезентативної перевірки кількості наукових та навчально-методичних праць.

Тривалість перевірки на наявність плагіату в кваліфікаційній роботі не може перевищувати 3-х днів. За результатами перевірки складається протокол, який підписується керівником та з яким ознайомлюється студент, про що він повідомляє своїм підписом.

Разом з підписанням протоколу про перевірку на плагіат в кваліфікаційній роботі студент підписує авторський договір встановленого зразка згідно з Положенням про репозитарій електронної навчально-методичної та наукової літератури Одеського державного екологічного університету.

4.1.2. У разі виявлення низького відсотка оригінальності або ознак плагіату у кваліфікаційній роботі керівник повідомляє про це студенту.

Якщо керівник вважає, що до кваліфікаційної роботи можуть бути внесе-

ні зміни, які істотно підвищують оригінальність її тексту та/або після яких ознаки плагіату не проявлятимуться у роботі, він може рекомендувати студенту доопрацювати роботу і надати до повторної перевірки, враховуючи вимоги п. 4.3.

У разі неможливості виправлення кваліфікаційної роботи на виконання вимог Тимчасового положення про заходи щодо недопущення академічного плагіату в Одеському державному екологічному університеті вона не допускається до захисту на підставі рапорту керівника кваліфікаційної роботи та витягу з протоколу засідання відповідної кафедри (циклової комісії).

4.1.3. У разі незгоди студента з позицією викладача щодо виявлення факту плагіату (компіляцій) у його кваліфікаційній роботі, студент має право у триденний термін оскаржити рішення викладача згідно з Порядком оскарження особами, що навчаються в Одеському державному екологічному університеті, дій органів управління університетом, його посадовими особами, а також дій науково-педагогічних та педагогічних працівників ОДЕКУ та/або звернутися з відповідною заявою до Комісії з академічної доброчесності. Згідно з Положенням про академічну доброчесність в Одеському державному екологічному університеті висновки Комісії носять рекомендаційний характер і подаються ректору університету для прийняття остаточного рішення і подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру. У разі рішення на користь студента процедура захисту його кваліфікаційної роботи здійснюється згідно з вимогами чинних нормативних документів.

4.2. Строки захисту кваліфікаційної роботи визначаються графіком роботи екзаменаційних комісій, затвердженим ректором університету.

4.3. Оправлена у жорстку обкладинку кваліфікаційна робота, перевірена і підписана керівником разом з його письмовим висновком (Додаток Б) та протоколом перевірки на наявність плагіату надається завідувачу кафедри (голові циклової комісії) не пізніше 9 днів до захисту.

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) має надати для додаткової перевірки кваліфікаційних робіт на наявність плагіату із застосуванням комерційних програмних продуктів 10% поданих кваліфікаційних робіт (але не менше 1 роботи).

За наказом ректора, в межах встановлених лімітів, може здійснюватись додаткова вибіркова перевірка кваліфікаційних робіт на наявність плагіату із застосуванням комерційних програмних продуктів.

4.4. Перелік тем кваліфікаційних робіт з відомостями про виконавців, керівників та рецензентів затверджується наказом ректора про допуск до захисту кваліфікаційних робіт за поданням декана факультету, не пізніше 5 днів до захисту. Наказ про допуск до захисту комплексної кваліфікаційної роботи складається окремо від загального наказу.

4.5. Рецензентом кваліфікаційної роботи може бути викладач, науковий співробітник чи кваліфікований спеціаліст університету, іншого вищого навчального закладу чи науково-дослідного інституту, добре обізнаний з проблемою, що розглядається у роботі.

Не припускається, щоб науковий керівник і рецензент працювали на одній кафедрі чи в одному підрозділі.

Рецензування кваліфікаційних робіт, які зроблені під керівництвом працівників, що мають вчене звання або науковий ступінь, не можуть виконувати асистенти.

4.6. Робота, яка допущена до захисту, направляється завідувачем кафедри (головою циклової комісії) на рецензію (Додаток В) не пізніше наступного дня після видання наказу про допуск до захисту.

Після рецензування кваліфікаційні роботи направляються завідувачами кафедр (головою циклової комісії) до відповідних деканатів для подальшого їх надання екзаменаційним комісіям.

4.7. Обов'язковою частиною магістерської кваліфікаційної роботи є анотація, вимоги до якої наведені у Додатку Г. Анотація складається українською та англійською мовами на двох окремих аркушах.

ДОДАТОК А

Шкала оцінювання за системою ECTS та національною шкалою

За національною шкалою	За шкалою ECTS	За системою ОДЕКУ (у %)
5 (відмінно)	A	90-100
4(добре)	B	82-89,9
4(добре)	C	74-81,9
3 (задовільно)	D	64-73,9
3 (задовільно)	E	60-63,9
2 (незадовільно)	FX	35-59,9
2 (незадовільно)	F	01-34,9

ДОДАТОК Б

Вимоги до висновку керівників кваліфікаційних робіт

Керівник кваліфікаційної роботи у висновку відзначає:

- теоретичну підготовку та інженерну ерудицію виконавця;
- зв'язок роботи з науковою тематикою кафедр (циклових комісій);
- вміння користуватись науковою та довідково-нормативною літературою;
- здібність автора до науково-дослідної роботи;
- рівень застосування ЕОМ, у тому числі інтернет-технологій та власноруч розроблених комп'ютерних програм;
- ступінь виконання поставлених задач у завершеній кваліфікаційній роботі;
- особистий внесок автора (для комплексної кваліфікаційної роботи).

При складанні відгуку на кваліфікаційну роботу студента рівня «магістр» треба додатково відзначити:

- наукову обізнаність автора на рівні сучасних досліджень;
- ступінь самостійності та наукових здібностей автора;
- наявність апробації результатів досліджень (доповіді на наукових конференціях, публікації тощо).

Наприкінці висновку, керівник надає інтегральну оцінку виконання завдань етапів календарного плану кваліфікаційної роботи, яка характеризує оцінку роботи студента над проектом протягом усього терміну виконання (але не оцінку самого проекту).

Керівник кожної роботи, що входить до складу комплексної, надає окремий висновок.

Підписи керівників кваліфікаційних робіт зі сторонніх організацій повинні бути завірені відділом кадрів або секретарем керівника установи.

ДОДАТОК В

Форма рецензії на кваліфікаційну роботу

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломний проєкт (роботу) за темою:

студента гр. _____

№№ п/п	Розділи	Зміст, коментарій до розділу	Відмітка
1	Ознака кваліфікаційної роботи	Реальний	
		Академічний	
2	Напрямок кваліфікаційної роботи	Інженерний	
		Науково-дослідний	
3	Відповідність змісту кваліфікаційної роботи назві теми	(відповідає, не відповідає)	
4	Закінченість дослідження з теми кваліфікаційної роботи	(так, ні)	
5	Елементи наукової новизни	В чому вони полягають	
6	Якість оформлення кваліфікаційних робіт	Відповідність вимогам оформлення (відповідає, не відповідає)	
7	Недоліки у виконанні роботи	Перелік недоліків та зауважень	
8	Загальна оцінка	За національною шкалою та шкалою ECTS	

_____ (пропозиція щодо присвоєння відповідної кваліфікації)

Рецензент _____ (Вчене звання, науковий ступінь, прізвище, ініціали)
(підпис)

Пам'ятка рецензенту кваліфікаційної роботи

За ознаками кваліфікаційні роботи поділяються на «реальні» та «академічні». До «реальних» належать:

- кваліфікаційні роботи, що виконуються на замовлення виробництва або науково-дослідної установи;
- кваліфікаційні роботи, результати яких входять до розділів кафедральної наукової тематики.

Інші кваліфікаційні роботи відносяться до «академічних».

Ознака кваліфікаційної роботи має бути підтверджена документом (або завіреною копією), який розміщується в першому додатку до роботи. Таким документом може бути лист-запит з підприємства або науково-дослідної установи з темою розробки; довідка кафедри (циклової комісії) про участь студента у науково-дослідній роботі з зазначенням її назви, довідка кафедри (циклової комісії) про видані тези доповідей, наукові статті тощо. Відомості про запити, наявність публікацій, виступів на конференціях, участь в кафедральній тематиці повинні бути також наведені у Вступі кваліфікаційної роботи.

Як «реальні», так й «академічні» кваліфікаційні роботи можуть бути:

- інженерного напрямку, що передбачають використання типових, стандартних методик;
- науково-дослідного напрямку, що передбачають розробку науково-дослідних тем (як правило, магістерські роботи).

Якщо рецензент відзначає науково-дослідний напрям кваліфікаційної роботи, на бланку рецензії обов'язково мають зазначатися елементи наукової новизни кваліфікаційної роботи.

Змістовна частина рецензії, зокрема та, що стосується пп. 5 і 7 може бути розкрита на додаткових аркушах у довільній формі.

Наприкінці рецензії надаються пропозиції щодо присвоєння кваліфікації згідно з чинними вимогами до документів про вищу освіту.

ДОДАТОК Г

Вимоги до анотації магістерської кваліфікаційної роботи

Анотація – це скорочена характеристика кваліфікаційної роботи. Мова анотації має бути літературною, лаконічною, простою та зрозумілою, без довгих та складних речень. Анотації надаються українською (АНОТАЦІЯ) та англійською (SUMMARY) мовами. Аркуші з анотаціями розміщується після «ЗАВДАННЯ» і не мають наскрізних номерів.

Анотація починається з зазначення теми роботи та автора. Текст анотації містить стисло інформацію про основні положення та висновки кваліфікаційної роботи у такій послідовності:

- актуальність теми;
- мета і задачі дослідження;
- об'єкт і предмет дослідження;
- методи дослідження;
- результати, їх новизна, теоретичне та практичне значення;
- рекомендації щодо використання результатів роботи з зазначенням галузі застосування;
- структура і обсяг роботи (кількість сторінок, рисунків, таблиць, літературних джерел тощо);
- перелік ключових слів (КЛЮЧОВІ СЛОВА, KEYWORDS), що є визначальними для розкриття суті роботи, вміщують після тексту анотації (від 5 до 10 слів).